روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

همشهری

سه‌شنبه ۵ اسفند ۱۴۰۴ ■ سال سی‌وچهارم ■ شماره ۹۶۲۰

سرمایه گذاری برای تولید

■ حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
در کار آخرت باش تا دنیا ذلیلانه به تو رو آورد.

■ اذان ظهر: ۱۲:۱۸ ■ غروب آفتاب: ۱۷:۵۵
■ اذان مغرب: ۱۸:۱۳ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۳۵
■ اذان صبح فردا: ۵:۱۶ ■ طلوع آفتاب فردا: ۶:۴۰

■ پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین
■ تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
■ تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سید کمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷ ■ ارتباط با مشتریان: ۲۳۰۲۳۰۲۳

■ همشهری آنلاین: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار

■ دبیر تحریریه: شهرام فرهنگی
■ معاونان سردبیر: علی عمادی، شاهین امین
■ مدیر فنی: حامد یزدانی
■ مدیر هنری: مهدی سلامی
■ دبیر عکس: امیر پناهپور

■ سیاسی و دیپلماتیک: مدیر: حسین ارجلو
■ شهرنگار: مدیر: پروانه بهرام‌نژاد، دبیر: مریم باقرپور
■ اقتصاد: مدیر: سینا احدیان، دبیر: مریم موسی‌پور
■ تماشاگر: مدیر: امیر محمد یعقوب‌پور، دبیر: لیلی خرسند
■ گزارش: مدیر: فهیمه طباطبایی

■ سرزمین من: مدیر: سیده زهرا عباسی، دبیر: زهرا رفیعی
■ تندرستی: مدیر: جواد نصرتی، دبیر: مریم سرخوش
■ سرنخ: مدیر: جواد عزیزی، دبیر: محمد جعفری
■ دانستنیها: مدیر: ساسان شادمان، دبیر: زهرا خلجی
■ محله: دبیر: زکیه سعیدی

■ جامعه: مدیر: مسعود میر، دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
■ ۲۴ (سیناوتلویزیون): مدیر: سعید مروتی، دبیر: علیرضا محمودی
■ صفحه آخر: دبیر: عیسی محمدی
■ سرگرمی: دبیر: فرزام شیرزادی
■ طرح و گرافیک: دبیر: محمدعلی حلیمی

■ سردبیر آنلاین: سید مجتبی صادقی
■ معاونان آنلاین: کامران بارنجی، حامد فوقانی
■ مدیر محتوای تلویزیون: محمدعلی مقدسیان
■ مدیر چندرسانه‌ای: زهرا سادات بهشتی
■ مدیر پخش زنده: امیرحسین محمددوست
■ مدیر تولید تلویزیون: الهه سادات بهشتی
■ مدیر فضای مجازی: محمدحسین امیری

صفحه آخر

سفر به تهران قدیم در ماه مبارک

شهروندان قدیم پایتخت چه رسم و رسومی در ماه رمضان داشتند؟

سید سروش طباطبایی پور | روزنامه نگار | در روزها و شب‌های رمضان تهرانی‌های عهد میراب‌ها و کوچه‌های باریک و درهای چوبی کلون‌دار، سنت‌هایی داشتند که گاهی حتی شنیدن آن نیز دلچسب است؛ سنت‌هایی رمضانی که حال پایتخت‌نشینان را خوب‌تر از گذشته و روح معنوی شهر را پربار‌تر می‌کرد. در ماه مهمانی خدا مردم دل‌هایشان به هم نزدیک‌تر می‌شد و بیشتر هوای هم را داشتند. اگر مادری برای افطار بساط آش راه می‌انداخت، آن را پیاله پیاله می‌کرد و قبل از اذان پیاله‌ها روی دست‌های بچه‌های خانه به همسایه هم می‌رسید. استدلال هم ساده بود؛ بوی آش شاید به مشام بچه‌های مشهدی عباس و کبری خانم رسیده است و «الجار ثم‌الدار»؛ اول همسایه بعد خانه. خلاصه اینکه چهره تهران در ماه مهمانی خدا تغییر می‌کرد و کاسب‌ها مهربان‌تر می‌شدند و مردم نورانی‌تر. در اینجا به برخی رسوم رمضانی در تهران دوران قاجار نگاهی می‌اندازیم.

رونق حمامی‌ها در ماه رمضان

بسیاری از مغازه‌ها به‌خصوص چلویی‌ها و دیزی‌سراها در روزهای حمامی‌ها در این ماه کاسبی‌شان سکه بود و حتی کسانی که کمتر به حمام‌های عمومی می‌زدند.

شهری پر از زولبیا و بامیه

یکی از شیرینی‌های مخصوص ماه رمضان، زولبیا و بامیه بود که در تهران عهد قاجار تنها در این ماه پیدا می‌شد. نشان به آن نشان که نقل است مظفرالدین‌شاه در ماه‌هایی غیر از رمضان می‌گفت کی رمضان می‌آید تا زولبیا و بامیه بخوریم، حتی برخی مغازه‌ها در این ماه به‌جای فروش اقلام معمول خود زولبیا و بامیه می‌فروختند.

مساجدی که جای سوزن انداختن نداشت

مساجد در روزها و شب‌های ماه رمضان پر رونق بود و مردم برای خواندن نماز، بیشتر به مساجد می‌رفتند. معمولا پس از اقامه نماز مغرب و عشاء، نمازگزاران روزه‌هایشان را با یک خرما باز می‌کردند و برای صرف افطار به خانه می‌رفتند و دوباره بعد از چند ساعت برای شنیدن وعظ و خواندن قرآن به مسجد باز می‌گشتند.

نذر شستن ظروف روزه‌داران

نذری دادن در ماه رمضان یکی از سنت‌های رایج میان تهرانی‌ها بود و مردم برای باقیات‌الصالحات و اهل قبور شان، دیگ‌های آش و حلوا بار می‌گذاشتند و قبل از افطار آنها را میان در و همسایه پخش می‌کردند. مستمندان هم در حد خودشان چیزی نذر می‌کردند. مثلا یکی از نذرها شستن ظروف روزه‌داران در مراسم افطاری یا سحری بود.

زنگ سحر و افطار

در تهران قدیم اعلام زمان سحر و افطار با شلیک گلوله توپ همراه بود، چنانکه در هر گوشه‌ای از شهر ۲ توپ جنگی کار گذاشته می‌شد و اوقات شرعی را به این ترتیب به مردم اعلام می‌کردند. برخی هم به‌خصوص سحرها در کوچه‌ها راه می‌افتادند و با زدن چوب به شیشه و در، همسایه‌ها را برای سحری بیدار می‌کردند.

سنگ قلابی ممنوع!

در تهران قدیم در ماه رمضان بازارها معمولا کساد می‌شد اما بازاری‌هایی که ما یحتاج مردم را می‌فروختند کارشان پررونق بود و بهترین خواربار را با نازل‌ترین قیمت می‌آوردند، حتی کاسب‌های کم‌فروش به حرمت ماه رمضان سنگ قلابی خود را به انبار می‌بردند تا از سنگ وزنه‌های دقیق برای معامله و کشیدن کالاها استفاده کنند.

مکث

آغوش نارنجی

اگر این روزها هشتگ «طاقت بیار پانچ» در شبکه‌های اجتماعی به چشمتان خورده، احتمالا دنبال یک شخصیت انسانی گشته‌اید؛ اما پشت این موج عظیم از همدردی جهانی، یک بچه‌میمون ۶ماهه ژاپنی پنهان شده است؛ نوزادی طرد شده که برای فرار از مرگ ناشی از تنهایی، به یک عروسک پشمی پناه برده و حالا قاب در آغوش کشیدن این مادر مصنوعی، قلب میلیون‌ها کاربر را در سراسر جهان لرزانده است.

ماجرای «پانچ»، ماکاک کوچک باغ‌وحش «ایچی‌کاوا» در ژاپن، از یک تراژدی تلخ و واقعی در حیات‌وحش آغاز می‌شود؛ پس زده شدن توسط مادر بلافاصله پس از تولد. در دنیای پستانداران و به‌ویژه نخستین‌سانان، آغوش مادر تنها یک منبع تغذیه مکانیکی نیست. صدای ضربان قلب، گرمای تن و بوی آشنای مادر، حیاتی‌ترین عناصر برای تنظیم سیستم عصبی، ایجاد احساس امنیت و بقای نوزاد به شمار می‌روند. فقدان این آغوش می‌توانست برای این موجود بی‌پناه به قیمت استرس کشنده، افت شدید علائم حیاتی، افسردگی عمیق و در نهایت مرگ زودهنگام تمام شود.

اما نگهبانان و تیم دامپزشکی این باغ‌وحش با درک عمیق از روانشناسی حیوانات، دست به ابتکاری نجات‌بخش و البته احساسی زدند. آنها یک عروسک پولیشی و پشمی نارنجی‌رنگ را به‌عنوان مادر جایگزین به قفس او فرستادند. این عروسک بی‌جان، به سرعت به تنها پناهگاه امن پانچ تبدیل شد؛ پناهگاهی که این بچه‌میمون در هنگام چرت زدن، ترسیدن و حتی بازی کردن، با تمام توان به آن چنگ می‌زند تا شاید حرارت و تپش قلبی را که هرگز نشنیده، در میان الیاف مصنوعی آن جست‌وجو کند و آرام بگیرد. اما چرا داستان یک میمون در گوشه‌ای از ژاپن تا این حد در جهان دیده و به یک ترند بین‌المللی تبدیل شد؟ شاید به این دلیل که تصویر پانچ، بازتابی از عمیق‌ترین نیازهای مشترک همه موجودات زنده، از جمله خود ما انسان‌هاست: نیاز به پناهگاه، امنیت و محبت. کاربران فضای مجازی در سراسر دنیا با داغ کردن هشتگ حمایت از او، نه تنها با یک حیوان تنها همدردی کردند، بلکه در واقع به نوعی خلأهای عاطفی دنیای مدرن و ماشینی امروز را فریاد زدند. این عروسک نارنجی به همه ما یادآوری کرد که گاهی یک حضور هرچند مصنوعی اما امن، چگونه می‌تواند مانع از فروپاشی روانی یک موجود زنده شود و امید به بقا را در دل او زنده نگه دارد. خبر امیدوارکننده این است که تدبیر باغ‌وحش ایچی‌کاوا به‌خوبی جواب داده است. پانچ با کمک اعتماد به‌نفسی که از این مادر عروسکی گرفت، توانست از بحران اولیه عبور کند و زنده بماند. حالا نگهبانان در حال آماده‌سازی او برای ادغام با گروه بزرگ‌تر میمون‌ها و تجربه یک زندگی اجتماعی واقعی هستند؛ هرچند او هنوز حاضر نیست عروسک محبوبش را رها کند.

جدول اعداد | ۵۲۶۸

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یک‌بار دیده شود. پاسخ‌ها در ادامه آمده است.

ساده

		۳	۴		۱	۲		
۶	۷			۸			۵	۱
		۴				۹		
	۵			۶			۹	
		۹				۶		
۷	۲			۳			۱	۴
		۵	۷		۶	۸		

سخت

				۹	۸			
		۱	۲				۷	
۳	۸							
۷				۳				
۶		۳				۱		۷
				۵				۲
							۹	۸
	۵				۹	۲		
			۱	۶				

متوسط

				۱			۷	
		۴			۹		۳	۶
	۳	۹				۸		
۳		۵			۱			
			۵			۲		۴
		۳				۹	۲	
۵	۸		۴			۶		
	۷			۶				۵

جدول ۹۶۲۰

افقی:
۱- مشاور حیله‌گر معاویه که قرآن را بر سر نیزه کرد- قلعه بالای کوه- مخفف اگر
۲- روسیاه مطبخ- پنهان کردن- پادگان نظامی
۳- مقابل آوردن- مورد پذیرش- بیماری آب آلوده
۴- اصطلاحی در فوتبال- به حالت خمیده- پسر کاوه آهنگر
۵- خدای درویش- پست الکترونیک- ترنج
۶- تحت‌تأثیر حرف‌های دیگران است- شهری در استان بوشهر- نشانه مصدر جعلی
۷- برادر- محوطه ورزشی سرپوشیده- ابلیس
۸- قوم زردپوست جنوب شرق آسیا- مرکز استان لرستان- آرایش
۹- زحمتکش- آحاد- زاویه کوچک‌تر از نود درجه
۱۰- حرف ربط- کمیابی- تابلوی مشهور لئوناردو داوینچی
۱۱- آشکار و جلوه‌گر- سرکش- حرف انتخاب
۱۲- فرستاده خدا- گاز مرداب- ثابت کردن
۱۳- بی‌سواد- دردناک- داشتن احساس مسئولیت
۱۴- شیرینی سوغات قم- وضعیت دشوار- تیز و برنده
۱۵- پایان‌نامه- رهبر حزب- از شرکت‌های خودروساز فرانسوی

عمودی:
۱- بسیار، فراوان- رود جاری در خراسان شمالی- فرآورده‌ای لبنی
۲- نت سوم- فیلم درام معمایی ساخته کلینت ایستوود و بازی شان پن و تیم رابینز
۳- ورزشی گروهی- غذای خرگوش- خرید غیرنقدی
۴- خداشناس- نامرغوب- خاندان
۵- بلبل- چاشنی غذایی تند- بی‌درنگ
۶- معنی لغوی تیمور- ممکن- ماده آرایشی مژه‌ها
۷- سوره شصت و یکم قرآن- ماده منفجره- بخش جذاب خبر
۸- ثروتمند شدن- ماده آرایشی ناخن- پناهگاه
۹- لغو- روی هم جمع کردن- مزه خرمالو
۱۰- خواهش و تمنا- ویتنام قدیم- از یک پدر و مادر
۱۱- نام- نخست زاده- رعایت کردن احترام دیگران
۱۲- خمیدگی کاغذ- باریک و کشیده- رویداد ناگهانی
۱۳- سفره- آشپز- متعفن و گندیده
۱۴- رمانی تاریخی و عاشقانه از ایزابل آلنده، نویسنده شیلیایی- چهارمین تبریز
۱۵- روح- شلوارک ورزش باستانی- استواری و استحکام

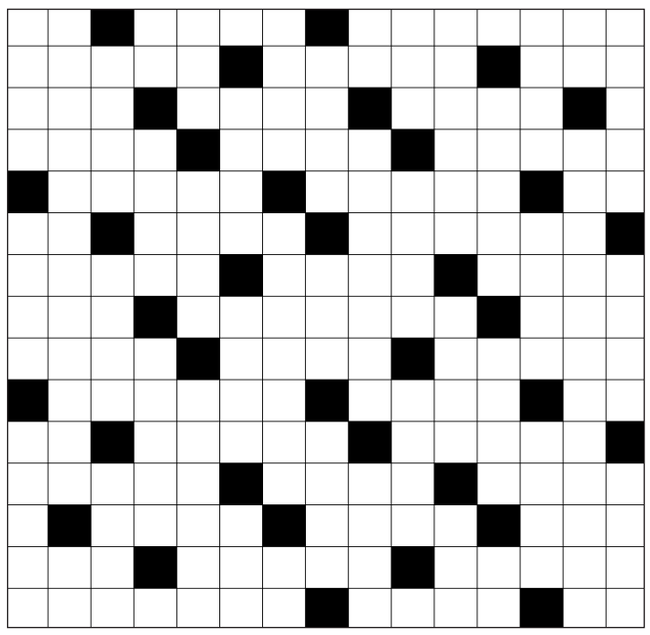

حل جدول شماره ۹۶۱۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ک	و	ب	ا	■	ک	ا	ن	و	ل	ا	■	ر	ه	ن
۲	ن	ا	ه	ی	■	ل	ی	ا	■	ا	ق	ا	ق	ی	ا
۳	غ	ل	م	و	د	ی	ن	د	ر	ج	ا	م	غ	ه	■
۴	ا	■	ن	ا	ل	■	ک	ر	م	و	■	ا	ی	ا	ب
۵	ن	م	■	ن	ا	ن	ا	■	ا	ر	ش	■	د	ت	و
۶	■	غ	س	ک	ر	ی	■	ب	ن	د	ر	گ	ز	■	م
۷	ب	ن	ر	■	ا	ل	م	ن	ت	■	ر	ا	د	ا	ر
۸	ر	و	ی	ش	ن	■	ز	ن	ب	ی	ل	■	ه	و	ر
۹	و	ی	ش	ن	ب	و	■	ا	س	ک	ا	ت	■	د	ا
۱۰	ب	■	م	ب	ا	د	ر	■	ت	م	غ	ت	ن	ن	م
۱۱	ی	ک	■	ر	ی	س	ه	■	ب	ا	ی	ا	■	ش	ش
۱۲	ا	و	ن	د	■	ت	ج	ا	ر	■	ی	ر	ا	■	ه
۱۳	■	ه	م	س	ف	ر	م	ا	ف	ر	■	ا	ر	م	ن
۱۴	ک	ا	ر	ت	و	ن	■	ل	ب	و	■	ا	ر	ش	ا
۱۵	ت	ن	ه	■	م	ج	ا	و	ر	ت	■	ن	ی	ل	ی